

Vrchní státní zastupitelství
nám. Hrdinů 1300
140 65 Praha 4 Praha

ID datové schránky: uzcaety

Praha, 14. června 2024

Věc: Oznámení podezření ze spáchání trestného činu

Na základě podnětu k provedení kontroly Památkovou inspekcí MK ČR a žádostí o poskytnutí informací dle zákona č.106/1999 Sb. oznamovatel získal informace, které zakládají podezření ze spáchání těchto trestných činů neznámými osobami

1) zneužívání vlastnictví spočívající v zašantročení kulturní památky jejich vlastníky či správci (judikát NS č. 8 Tdo 503/2005 z 18.5.2005) - § 229 trestního zákoníku

Kdo poškodí důležitý zájem kulturní, vědecký, na ochraně přírody, krajiny nebo životního prostředí, chráněný jiným právním předpisem, tím, že zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo zašantročí vlastní věc větší hodnoty, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci

2) poškozování cizí věci - § 228 trestního zákoníku

Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

3) maření úředního rozhodnutí (již vydaného) z nedbalosti - § 330 trestního zákoníku
Úřední osoba, která při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmaří nebo podstatně ztíží splnění důležitého úkolu, bude potrestána odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

Chráněnou hodnotou a dotčenými věcmi jsou **předměty ze souboru Svatovítského fondu v počtu 129 kusů vyvezené do Německa**. Tyto movité památky požívají nejvyšší ochrany jako národní kulturní památka (rejst.č. 443 – Vybraný mobiliář z fondu Pražského Hradu, dle katalogu též Mobilář Pražského hradu) a jsou nyní přechodně umístěny v Kunsthalle im Lipsiusbau v Drážďanech v SRN.

Na základě poskytnutých podkladů a žádosti vydalo **Ministerstvo kultury rozhodnutí**, kde souhlasilo se zapůjčením 129 předmětů výlučně pro výstavní účely na období mezi 15. 1. 2024 a 29.9. 2024, zároveň stanovilo 3 omezující podmínky na základě § 18 vyhl. č. 66/1988 Sb. (Blíže viz. Dopis MK ČR odbor Památkové inspekce zn.MK 42103/2024 OPI, ze dne 17. 5. 2024.)

Podmínka číslo 2 zní:

Vlastník kulturních památek nebo jím pověřený zástupce předloží před jejich vývozem (odesláním) z České republiky a po jejich návratu toto rozhodnutí a formuláře osvědčení Celnímu úřadu pro hlavní město Prahu a na žádost tohoto úřadu umožní jeho zaměstnancům provést jejich fyzickou kontrolu před vývozem (odesláním) i po jejich návratu, popř. pořídit odbornou dokumentaci jejich stavu, v souladu s § 27a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínka č. 2 rozhodnutí nebyla splněna, proto došlo k nezákonnému vývozu uvedených 129 předmětů.

Okruh dotčených osob:

Zaměstnanci Ministerstva kultury a celních úřadů a vlastníci předmětů či jejich zástupci

Důkazy a zdroj informací:

Dopis MK ČR odbor Památkové inspekce zn.MK 42103/2024 OPI, ze dne 17. 5. 2024

Dopis GŘ cel zn.21138-4/2024-900000-20, ze dne 20. 05. 2024

Dopis Celní úřad pro hlavní město Prahu, sp.zn.526382/2024-510000-11

č.j. 526382-4/2024-510000-11, ze dne 6.6.2024

Odůvodnění:

Z odpovědi Památkové inspekce MK ČR vyplývá, že pro vývoz byly stanoveny 3 podmínky, přičemž **splnění podmínky č. 2 nebylo potvrzeno** ani v odpovědi GŘ cel ani v odpovědi Celního úřadu pro hlavní město Prahu,

Ze sdělení Celního úřadu pro hlavní město Prahu, že mu bylo datovou schránkou zasláno rozhodnutí MK ČR nevyplývá, kdo a kdy tuto podmínku splnil, což lze ověřit pouze v dokumentaci vedené podle spisového řádu, kam oznamovatel nemá přístup. Podmínka jasně stanoví, že *Vlastník kulturních památek nebo jím pověřený zástupce předloží před jejich vývozem (odesláním) z České republiky a po jejich návratu toto rozhodnutí a formuláře osvědčení Celnímu úřadu pro hlavní město Prahu a na žádost tohoto úřadu umožní jeho zaměstnancům provést jejich fyzickou kontrolu před vývozem.*

Součinnost při splnění této podmínky odmítl Celní úřad pro hlavní město Prahu s tímto odůvodněním:

Dále povinný subjekt sděluje, že v případě zápůjčky exponátů dle výše uvedeného rozhodnutí Ministerstva kultury ČR se nejedná o vývoz zboží ve smyslu Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, a jeho prováděcích nařízeních, resp. zapůjčené exponáty přepravované do Spolkové republiky Německo nepodléhají celnímu dohledu. Z tohoto důvodu tedy nebyl Celní úřad pro hlavní město Prahu kompetentní k provádění fyzické kontroly zboží a pořizování dokumentace, ani k pořizování záznamu či protokolu o opuštění území České republiky.

Již před tím obdobné stanovisko zaujalo GŘ když splnění podmínky považuje za bezpředmětnou:

Do celního režimu vývozu se v souladu s čl. 269 odst. 1 nařízení 952/2013 (dále jen „UCC“) propustí zboží Unie, které má opustit celní území Unie. Celním územím Unie se rozumí území vymezené v čl. 4 UCC. Vzhledem k tomu, že Spolková republika Německo je součástí Unie, nepovažuje se přemístění kulturní památky na toto území za vývoz. Z tohoto důvodu zboží nepodléhalo v souladu s čl. 267 UCC celnímu dohledu a v této věci nebylo vedeno žádné celní řízení ve smyslu § 12 zákona č. 242/2016 Sb. Povinnost odevzdat potvrzený formulář celníci, stanovená v § 18 odst. 2 vyhlášky č. 66/1988 Sb., je tedy bezpředmětná. Vzhledem k tomu, že evropské předpisy mají přednost před národními předpisy (viz např. čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., rozsudek SDEU ve věci Costa v E.N.EL.), celní úřad neporušil žádnou povinnost.

Dvojití odmítnutí orgánů celní správy, že se nejedná o vývoz zboží a zapůjčené exponáty nepodléhají celnímu dohledu **odporují zákonu č. 20/1987 Sb.**, o státní památkové péči a jeho

prováděcím předpisům.

Oznamovatel se domnívá, že národní kulturní památku nelze považovat za zboží, tedy věc určenou k oběhu a spotřebě. Viz. Wikipedie:

*Zboží je **hmotný statek (přírodní nebo vyrobený), který je určen k prodeji.** To znamená, že zboží za určitých podmínek změní svého majitele – vlastnictví produktu přechází z prodávajícího na kupujícího. Nejčastější podmínkou pro přechod vlastnictví je zaplacení kupní ceny.*

Platný právní režim ve vztahu k dotčenému souboru vyvezených 129 památek nastínila Památková inspekce MK ČR ve svém sdělení.

Postup dotčených orgánů státní správy dokazuje, že **svévolnému nekontrolovatelnému vývozu** jakékoli movité kulturní památky **nestojí nic v cestě** ať již na dobu omezenou či trvalou. Záleží pouze na poctivosti držitele věci, že vývoz do zahraničí předem ohlásí ministerstvu kultury a vyžádá si souhlas.

Pro **vyhodnocení společenské nebezpečnosti** jsou důležité tyto okolnosti:

- ! **Hodnota** souboru artefaktů je nevyčíslitelná, ale orientačně se bude v dolní hranici blížit pojistnému podle Smlouvy o pojištění na ochranu všech předmětů u renomované evropské pojišťovny, které zmiňuje Památková inspekce MK ČR ve svém sdělení.
- ! Kdo a v jaké výši z celé akce má **finanční prospěch**, když náklady na zabalení, transport a pojištění musely být velmi vysoké a přitom vstupné na výstavu činí 8 EUR?
- ! **Nežádoucí příklad** pro následování dalšími vlastníky movitých kulturních památek a riziko vydrancování těchto památek z území České republiky.

Dosud oznamovatelem podniknuté kroky ponechaly stranou okolnost, že většina vyvezených předmětů (kromě např. zbroje, přílbice a meče Sv. Václava) je zhotovena **ze zlata, stříbra a drahých kamenů, které podléhají zvláštnímu celnímu režimu.**

Pokud výsledkem tohoto oznámení bude zjištění, že vzájemná neprovázanost platné české legislativy nedovoluje účinnou ochranu movitých kulturních památek, vznikne dobrý základ pro nápravu a legislativní iniciativu příslušných orgánů státu.

Václav Hrabák

Příloha:

Dopis MK ČR odbor Památkové inspekce zn.MK 42103/2024 OPI, ze dne 17. 5. 2024

Dopis GŘ cel zn.21138-4/2024-900000-20, ze dne 20. 05. 2024

Dopis Celní úřad pro hlavní město Prahu, sp.zn.526382/2024-510000-11

č.j. 526382-4/2024-510000-11, ze dne 6.6.2024